

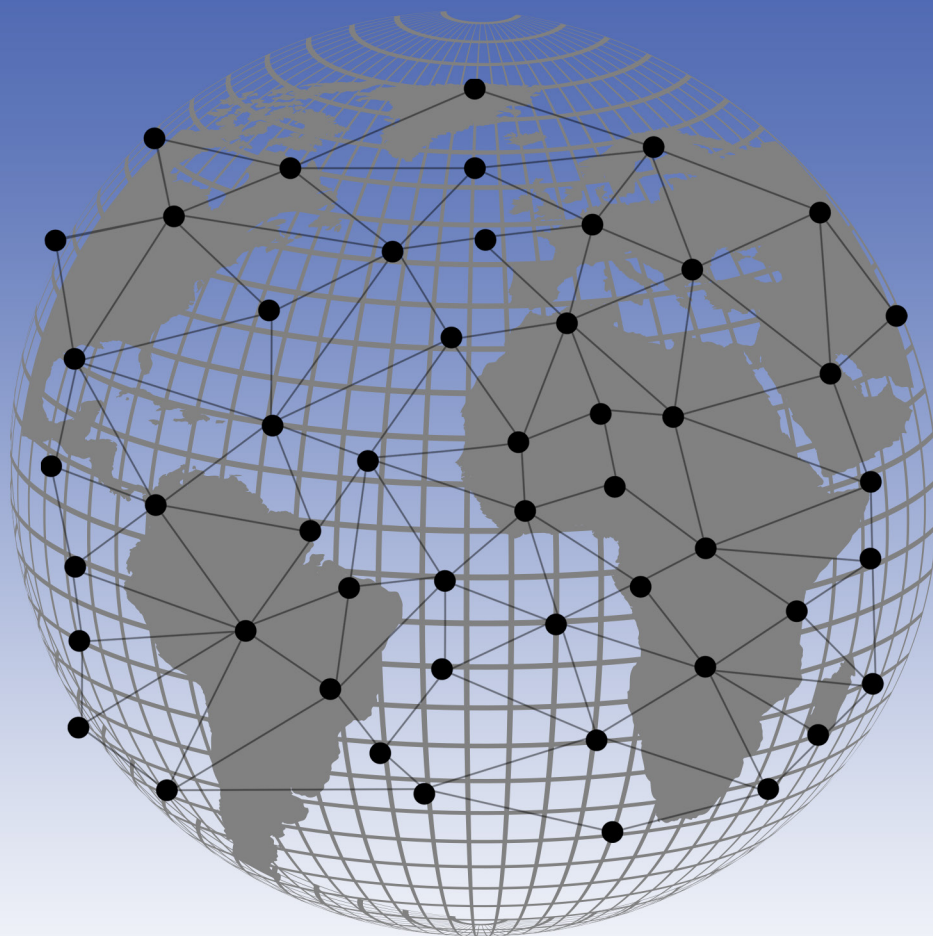

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

پایش تحولات تجارت جهانی (گزارش شماره هشتاد و پنج)

در این شماره می‌خوانید:

- درخواست ایالات متحده از اتحادیه اروپا برای تشکیل اتحاد ضد چینی
- پیروزی چین بر استرالیا در سازمان تجارت جهانی
- گزارش مهم آنکتاد: ایده‌هایی برای توسعه اقتصاد دریا پایه ایران
- ارتقای موقعیت عربستان در سازمان تجارت جهانی با انتخاب به عنوان رئیس ارگان حل اختلاف

اردیبهشت ۱۴۰۳

شناسنامه گزارش

عنوان:

پایش تحولات تجارت جهانی
(گزارش شماره هشتاد و پنج)

مدیریت اقتصاد کلان و آینده پژوهی

تاریخ انتشار: اردیبهشت ۱۴۰۳

واژه‌های کلیدی: اتحاد ضد چینی، مازاد تجاری، سازمان تجارت جهانی، واردات غلات، دیجیتال، هوش مصنوعی، اقتصاد دریا پایه

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، پلاک ۱۷۵

سلسله گزارش‌های "پایش تحولات تجارت جهانی" رویدادهای کلیدی در محیط ژئواکونومیک ایران را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. در این قالب، رویدادهای کلیدی از منظر تاثیرگذاری بر دیپلماسی اقتصادی و موقعیت ژئواکونومیک ایران مورد توجه قرار می‌گیرند. هدف از تهیه این گزارش که به صورت ماهانه از سوی مرکز پژوهش‌های اتاق ایران منتشر خواهد شد ارائه تصویری روشن از محیط ژئواکونومیک ایران و فرصت‌ها و تهدیدهای ایران در این فضا است.

فهرست مطالب

۵	تحولات جهانی
۱۰	تحولات منطقه‌ای
۱۳	پژوهش‌های تازه

تحولات جهانی

درخواست ایالات متحده از اتحادیه اروپا برای تشکیل اتحاد ضد چینی

اخیراً کاترین تای، نماینده تجاری ایالات متحده، در سخنرانی خود در شورای تجارت و فناوری اروپا، بر اهمیت روابط فرا اطلانتیک تأکید کرد و خواستار همکاری نزدیک‌تر با اتحادیه اروپا به منظور مقابله با چالش‌های ناشی از چین شد. وی خاطرنشان کرد که جنگ اوکراین و روابط پیچیده با چین، نیاز به تشکیل یک اتحاد قوی بین ایالات متحده و اتحادیه اروپا را برجسته کرده است و هر دو طرف باید به منظور "دستیابی به روشی برای هم‌زیستی و مقابله با رویکرد متفاوت چین و درعین حال دموکراتیک"، تلاش کنند.

نماینده تجاری ایالات متحده همچنین بر لزوم اصلاح سازمان تجارت جهانی تأکید کرد و ابراز داشت که این سازمان دیگر با اقتصاد جهانی در حال تغییر همخوانی ندارد. او خواستار همکاری برای نوسازی WTO به نحوی شد که قادر به پاسخگویی مؤثرتر به نگرانی‌های تجاری باشد. علاوه بر این، وی در مورد تعهد ایالات متحده به تقویت روابط خود با اروپا اطمینان داد. این اظهارات نشان‌دهنده تمایل فزاینده ایالات متحده برای همکاری با متحدان خود در جهت مقابله بانفوذ فزاینده چین است.

از سوی دیگر، اتحادیه اروپا نیز در مورد چین از نگرانی‌های مشابهی برخوردار است و احتمالاً از این فراخوان ایالات متحده برای همکاری، استقبال خواهد کرد.

اصلاح سازمان تجارت جهانی نیز یک اولویت مشترک برای هم ایالات متحده و هم اتحادیه اروپا به شمار می‌رود؛ هر دو طرف معتقدند که این سازمان باید مدرن شود تا بتواند به طور مؤثرتری به چالش‌های تجاری قرن بیست و یکم رسیدگی کند.

نماینده تجاری ایالات متحده در سخنرانی خود، بر تداوم تعهد ایالات متحده و عزم جدی این کشور به منظور همکاری با اروپا در طیف وسیعی از مسائل تجاری و اقتصادی تأکید کرد؛ امری که با استقبال گرم اتحادیه اروپا مواجه خواهد شد، زیرا هر دو طرف به دنبال تقویت روابط خود و مقابله با چالش‌های مشترک هستند.

افزایش چشمگیر مازاد تجاری اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۳

بر اساس داده‌های تجارت بین‌المللی کالا که اخیراً توسط یوروستات منتشر شده، اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۳ موفق به کسب مازاد تجاری قابل توجهی در تجارت کالا به ارزش ۳۸ میلیارد یورو شد؛ این رقم در مقایسه با سال ۲۰۲۲ که اتحادیه اروپا با کسری ۴۳۶ میلیارد یورویی مواجه بود، نشان‌دهنده بهبود

چشمگیری است. کسری تجاری اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۲، عمدتاً ناشی از افزایش قیمت انرژی بود که نهایتاً منجر به افزایش ارزش واردات تجاری این بلوک شده بود.

دلیل اصلی تغییر تراز تجاری اتحادیه اروپا از کسری در سال ۲۰۲۲ به مازاد در سال ۲۰۲۳، کاهش شدید ارزش واردات خارج از اتحادیه (۱۶- درصد در مقایسه با ۲۰۲۲) بوده است. این کاهش عمدتاً ناشی از افت قیمت و حجم کالاهای بخش انرژی (۳۴- درصد نسبت به ۲۰۲۲) و کالاهای ساخته شده بر اساس مواد اولیه (۲۱- درصد) بوده است.

بر اساس اطلاعات این گزارش، اعتماد اعضای اتحادیه اروپا به بازار واحد، همچنان تداوم دارد و بازار داخلی این اتحادیه، همچنان نقش محوری در تجارت کالای کشورهای عضو ایفا می‌کند. هرچند که در کشورهای مختلف اتحادیه اروپا، نسبت حجم تجارت درون اتحادیه و خارج از اتحادیه در کل تجارت کالا، به طور قابل توجهی متفاوت است؛ این تفاوت در الگوی روابط تجاری، تا حدی نشان‌دهنده روابط تاریخی و موقعیت جغرافیایی هر یک از این کشورهاست.

در میان اعضای اتحادیه اروپا، لوکزامبورگ، از بالاترین سهم واردات درون اتحادیه (۹۰ درصد از کل واردات) به برخوردار است؛ این در حالی است که بالاترین سهم صادرات درون اتحادیه اروپا، متعلق به جمهوری چک، با سهم ۸۲ درصدی از کل صادرات است.

از سوی دیگر، کمترین سهم واردات درون اتحادیه اروپا، متعلق به ایرلند، با سهم ۳۹ درصدی از کل واردات است که عمدتاً به دلیل تفاوت در شرکای تجاری اصلی این کشور، یعنی ایالات متحده و بریتانیا است.

شایان توجه است که کشور هلند، همچنان نقش اصلی‌ترین مرکز ورود کالا به اتحادیه اروپا را ایفا می‌کند و بیشتر واردات خود را از خارج از اتحادیه و بیشتر صادرات خود را به درون اتحادیه انجام می‌دهد. در مقابل، قبرس کشوری است که صادرات خود را عمدتاً به خارج از اتحادیه و واردات خود را عمدتاً از درون اتحادیه انجام می‌دهد. این امر عمدتاً به موقعیت جغرافیایی این کشور و تسهیل تجارت با خاورمیانه مرتبط است.

ساز مخالف فرانسه

رئیس‌جمهور فرانسه، در طی سفر اخیر خود به برزیل، توافق تجاری پیشنهادی بین اتحادیه اروپا و بلوک مرکوسور آمریکای جنوبی را به شدت مورد انتقاد قرار داده و آن را "معامله بسیار بد" خوانده است. علت انتقاد رئیس‌جمهور فرانسه از این توافق، عدم توجه کافی به مسائل مربوط به تنوع زیستی و استانداردهای حفظ محیط‌زیست بوده است. وی این توافق را قابل قبول ندانسته و تأکید کرد که توافق جاری باید به طور کامل با یک توافق جدید که با اهداف و واقعیت‌های فعلی سازگار باشد، جایگزین شود.

این اظهارات رئیس‌جمهور فرانسه، در خلال برگزاری مذاکراتی دشوار بر سر یک توافق تجاری آزاد بین دو بلوک اقتصادی، مطرح شد؛ این در حالی است که برزیل آمادگی خود مبنی بر امضای این توافقنامه را اعلام کرده است؛ اما فرانسه از طرف دیگر به طور مکرر اعتراض خود نسبت به متن پیشنهادی توافق اعلام کرده است. زیرا فرانسه معتقد است که واردات محصولات کشاورزی، به‌ویژه گوشت گاو به اتحادیه اروپا که از استانداردهای سخت اتحادیه اروپا برخوردار نیستند، منجر به اعتراضات شدید کشاورزان فرانسوی خواهد شد.

از سوی دیگر، رئیس‌جمهور فرانسه خواستار مشارکت و سرمایه‌گذاری بیشتر شرکت‌های برزیلی در فرانسه شد و تأکید کرد که دو کشور می‌توانند در زمینه سرمایه‌گذاری در بازارهای سوم، به‌ویژه در آفریقا، با یکدیگر به همکاری بپردازند.

پیروزی چین در سازمان تجارت جهانی

اخیراً سازمان تجارت جهانی (WTO) در مورد یک مناقشه سه‌ساله میان چین با استرالیا، به نفع چین رأی مثبت داد؛ شکایت چین از استرالیا، مربوط به اعمال تعرفه بر محصولات فولادی چین می‌شد که در دوره تنش روابط میان دو کشور آغاز شده بود.

متعاقب این رأی، وزیر تجارت استرالیا نیز اعلام کرد: "دولت این کشور حکم صادره را پذیرفته و از نظام تجارت مبتنی بر قواعد حمایت می‌کند. در همین راستا، استرالیا همچنان به یک سیستم حل‌وفصل اختلافات کاملاً کارآمد در سازمان تجارت جهانی متعهد است تا حقوق و تعهدات همه اعضای این سازمان اجرا شود."

چین در ژوئن ۲۰۲۱ به دلیل اعمال عوارض اضافی استرالیا بر برخی محصولات فولادی وارداتی از چین، به سازمان تجارت جهانی شکایت کرده بود. ارزش تجارت این محصولات در سال ۲۰۲۲، بالغ بر ۶۲ میلیون دلار استرالیا (۴۰.۴ میلیون دلار آمریکا) بوده است.

شایان توجه است که مسئله اعمال تعرفه‌های تجاری در سال‌های اخیر به موضوعی چالش‌برانگیز بین چین و استرالیا تبدیل شده است؛ در پی اعمال تعرفه از سوی استرالیا بر برخی از کالاهای چینی، چین نیز در سال ۲۰۲۰ که روابط دو کشور در پایین‌ترین سطح قرار داشت، مجموعه‌ای از تحریم‌ها را بر علیه کالاهای استرالیایی اعمال کرد. این‌گونه برآورد می‌شود که اعمال تعرفه‌ها، ۲۰ میلیارد دلار استرالیا (۱۳ میلیارد دلار آمریکا) برای اقتصاد استرالیا هزینه در برداشته است. هر چند که از آن زمان تاکنون، با بهبود روابط، اکثر تعرفه‌ها لغو شده‌اند، اما تعرفه‌های مربوط به شراب، خرچنگ سنگی و برخی محصولات

دامی همچنان ادامه دارد.

در پی روی کار آمدن دولت جدید در استرالیا، این کشور اقداماتی را به منظور بهبود روابط با چین به اجرا درآورد؛ از جمله می‌توان به تعلیق شکایت استرالیا از چین در آوریل گذشته اشاره نمود. این شکایت از سوی استرالیا به سازمان تجارت جهانی و در راستای تلاش برای بازگشایی بازار چین به روی جو استرالیا ارائه شده بود؛ زیرا چین بر واردات جو از استرالیا، تعرفه سنگین اعمال کرده بود.

علاوه بر این دولت استرالیا یک شکایت دیگر خود بر علیه چین در سازمان تجارت جهانی که در مورد تحریم‌های اعمال شده بر شراب استرالیا به ارزش حدود ۱.۱ میلیارد دلار استرالیا (۷۲۰ میلیون دلار آمریکا) بود را در ازای بازبینی آن توسط چین تا پایان ماه مارس، متوقف کرده است.

کاهش قابل توجه حجم واردات روسیه

بر اساس آمار جدید گمرک روسیه (FCS)، حجم واردات این کشور در سه‌ماهه نخست سال جاری، با کاهش ۶ تا ۷ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۳ مواجه شده است. هر چند که رئیس اداره کل گمرک فدرال روسیه، روند واردات در سه‌ماهه اول را تا حد زیادی به تعطیلات سال نو چینی مرتبط دانسته است. زیرا تعطیلات سال نو در چین، معمولاً بر فعالیت‌های تجاری و تجارت بین‌المللی تأثیر می‌گذارد. با این حال، رئیس اداره کل گمرک روسیه اعلام کرد که تراز تجاری این کشور همچنان مثبت است؛ به نحوی که مازاد صادرات بر واردات، حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد است.

چین برای بیش از یک دهه، بزرگ‌ترین شریک تجاری روسیه بوده و به این کشور خودرو، ماشین‌آلات، کالاهای الکترونیکی و سایر محصولات صادر می‌کند. صادرات اصلی روسیه به چین نیز نفت خام و سایر سوخت‌های فسیلی است.

طبق آمار، تجارت بین مسکو و پکن در سال گذشته به ۲۴۰ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال پیش از آن، با افزایش ۲۶,۳ درصدی مواجه شده است و رکورد جدیدی در این زمینه به شمار می‌رود. در واقع تحریم‌های غرب، روسیه را به تغییر جریان تجارت خود به شرق، وادار ساخته است. آمارهای منتشرشده، نشان می‌دهد که انرژی یک سوم از حجم تجارت خارجی روسیه با چین را تشکیل می‌دهد. مقامات روسیه پیش‌بینی می‌کنند که تجارت دوجانبه روسیه و چین تا پایان دهه، به ۳۰۰ میلیارد دلار افزایش یابد. روسیه در نظر دارد تا با تسهیل و ساده‌سازی رویه‌های گمرکی، روند تحویل کالاها را تسریع بخشیده و افزایش رشد تجارت را تسهیل کند.

اعمال تعرفه بر واردات غلات از روسیه و بلاروس توسط اتحادیه اروپا

اتحادیه اروپا قصد دارد به‌منظور ممانعت از ایجاد عدم تعادل در بازارهای خود توسط روسیه و بلاروس و همچنین آرام کردن کشاورزانی که ماه‌هاست نسبت به واردات ارزان قیمت اعتراض دارند، تعرفه‌هایی را بر واردات غلات از این دو کشور اعمال کند. در واقع با توجه به افزایش صادرات گندم روسیه از ۳۵ میلیون تن به ۵۰ میلیون تن، کمیسیون اروپا نگران خطر افزایش واردات از این کشور است.

علاوه بر این، کمیسیون اروپا هدف دیگر خود از اعمال این تعرفه‌ها را محدودسازی توانایی روسیه در تأمین مالی جنگ اوکراین و فروش غلات سرقت شده از این کشور عنوان کرده است. در واقع، اوکراین ادعا دارد که روسیه هزاران تن غلات را در مناطق تحت اشغال خود در این کشور سرقت کرده و این محصولات را از طریق کریمه به سایر کشورها ارسال می‌کند.

هر چند که اتحادیه اروپا پیش‌تر به‌منظور حمایت از اوکراین، چندین دور تحریم علیه روسیه اعمال کرده است. این تحریم‌ها بخش‌های انرژی، بانک‌ها، بزرگ‌ترین شرکت استخراج الماس جهان و سایر مشاغل را هدف قرار داده است. این اتحادیه همچنین مقامات روسی را تحت محرومیت از دارایی و ممنوعیت سفر قرار داده است.

متعاقب تصمیم اتحادیه اروپا مبنی بر اعمال تعرفه بر صادرات غلات روسیه، این کشور آن را «نمونه بارز دیگری از رقابت ناعادلانه» نامید که منجر به واردشدن آسیب به مصرف‌کنندگان در اروپا خواهد شد؛ این در حالی است که برای محصولات روسیه، بازارهای صادراتی جایگزینی به‌غیر از اتحادیه اروپا نیز وجود دارد.

نکته حائز اهمیت آن است که روسیه و بلاروس، تنها حدود ۱ درصد از نیاز کل بازار اتحادیه اروپا به واردات غلات، دانه‌های روغنی و محصولات مشتق شده از آن را تأمین می‌کنند و بخش عمده از این نیاز را تولیدکنندگان داخلی در درون اتحادیه برآورده می‌کنند؛ اما با توجه به نگرانی کشاورزان از افزایش حجم واردات ارزان قیمت از اوکراین، اتحادیه اروپا نگران است که روسیه از این وضعیت متشنج برای بی‌ثبات کردن بیشتر این اتحادیه استفاده کند. کمیسیون اروپا قصد دارد کمبود احتمالی غلات را با واردات از کشورهای ثالثی که به طور سنتی تأمین‌کننده بازار اتحادیه اروپا هستند، مانند ایالات متحده، برزیل، اوکراین، صربستان یا آرژانتین جبران کند.

واردات غلات و دانه‌های روغنی اتحادیه اروپا از روسیه از جمله گندم، ذرت و کنجاله در سال ۲۰۲۳، ۴٫۲ میلیون تن به ارزش ۱٫۳ میلیارد یورو (۱٫۴ میلیارد دلار) بوده است؛ این در حالی است که تولیدکنندگان این محصولات در اتحادیه اروپا، سالانه ۳۰۰ میلیون تن عرضه می‌کنند.

هر چند که میزان تعرفه‌ها تاکنون مشخص نیست؛ اما کمیسیون اروپا اعلام کرده است که این تعرفه‌ها برای منصرف کردن واردات از روسیه، به اندازه کافی بالا طراحی شده‌اند. بر اساس این طرح، یا عوارض گمرکی به ۹۵ یورو (۱۰۳ دلار) به ازای هر تن افزایش خواهد یافت و یا قیمت‌ها را حداقل ۵۰ درصد افزایش خواهد داد.

شایان توجه است که روسیه، یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان غلات در جهان از جمله گندم است که بخش زیادی از این محصولات به کشورهای ترکیه، مصر و آذربایجان صادر می‌شود؛ این در حالی است که تا پیش از حمله روسیه به اوکراین در فوریه ۲۰۲۲، اتحادیه اروپا یکی از شرکای اصلی تجاری این کشور به شمار می‌رفت.

تحولات منطقه‌ای

ارتقای موقعیت عربستان در سازمان تجارت جهانی

اخیراً شورای عمومی سازمان تجارت جهانی (WTO) با اتفاق آراء، نماینده دائم عربستان سعودی را به‌عنوان رئیس ارگان حل اختلاف برای دوره ۲۰۲۴-۲۰۲۵ انتخاب کرد. این امر، گام مهمی در جهت افزایش نقش و نفوذ عربستان سعودی در سازمان تجارت جهانی و همچنین در عرصه تجارت بین‌الملل به شمار می‌رود. شایان توجه است که عربستان، اولین کشور عربی است که تاکنون موفق به کسب این سمت شده است. علاوه بر این نماینده عربستان، ریاست شورای عمومی، بالاترین مقام در سازمان تجارت جهانی را برای دوره ۲۰۲۵-۲۰۲۶ بر عهده خواهد داشت.

قابل توجه است که ارگان حل اختلاف، به طور مستقیم به حل و فصل اختلافات مرتبط با تعهدات کشورها تحت چارچوب توافقنامه‌های سازمان تجارت جهانی می‌پردازد. این ارگان، اختیار تشکیل هیئت‌های حل اختلاف، تصویب قواعد و توصیه‌های این هیئت‌ها و گزارش‌های نهاد تجدیدنظر، نظارت بر اجرای تصمیمات و توصیه‌ها و اعطای مجوز برای اقدامات جبران‌کننده در صورت عدم رعایت تعهدات برخوردار است.

در واقع انتخاب عربستان به‌عنوان رئیس ارگان حل اختلاف، جایگاه این کشور در سازمان تجارت جهانی را بیش از گذشته تثبیت می‌کند؛ این در حالی است که حتی در حال حاضر، عربستان با برخورداری از مسئولیت‌های متعددی از جمله هماهنگی گروه عربی، ریاست کمیته‌های مختلف مانند هیئت بررسی سیاست تجاری و رهبری گروه کاری الحاق عراق، نقش فعالی در این سازمان ایفا می‌نماید.

همکاری میان قزاقستان و امارات متحده عربی در زمینه دیجیتال و هوش مصنوعی

اخیراً دو کشور قزاقستان و امارات متحده عربی توافقنامه‌ای را در زمینه دیجیتال و فناوری‌های هوش مصنوعی (AI) در بخش مالی قزاقستان به امضا رساندند. این توافقات در جریان سفر کاری هیئت‌هایی از بانک ملی و آژانس تنظیم و توسعه بازار مالی قزاقستان به امارات متحده عربی به دست آمد.

این توافق با توجه به بهره‌مندی امارات از تخصص در بانکداری دیجیتال و فناوری‌های هوش مصنوعی در بخش مالی، می‌تواند به کارآمدی خدمات مالی دیجیتال و افزایش امنیت داده و سایبری اکوسیستم مالی قزاقستان کمک کند.

علاوه بر این، توافقی میان قزاقستان با بانک مرکزی و مرجع بازار اوراق بهادار و کالاهای امارات در زمینه بهره‌گیری از تجربه امارات در زمینه تنظیم دارایی‌های مالی دیجیتال، بانکداری اسلامی و توسعه بازار مالی منعقد شد؛ در همین راستا دو کشور قزاقستان و امارات متحده عربی به تسهیل سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی یکدیگر، افزایش نقدینگی در بازارهای بورس و تسهیل تبادل تجربیات در زمینه توسعه بازار سرمایه را بین بورس اوراق بهادار ابوظبی، بورس اوراق بهادار قزاقستان و مرکز مالی بین‌المللی آستانه متعهد شدند.

علاوه بر توافقات مورد اشاره، دو کشور در مورد گسترش همکاری‌ها و امکان پیوستن بورس قزاقستان به پلتفرم معاملات دیجیتال تبادل (Tabadul) به منظور جذب سرمایه از طیف وسیعی از سرمایه‌گذاران در امارات و کشورهای شورای همکاری خلیج فارس به مذاکره پرداختند.

توافق نفتی عربستان و بنگلادش

عربستان سعودی و بنگلادش در ۲۵ مارس توافقنامه تأمین مالی ۱,۴ میلیارد دلاری شرکت ملی نفت بنگلادش را به منظور توسعه زیرساخت‌های انرژی بنگلادش و تقویت امنیت انرژی این کشور به امضا رساندند. این تسهیلات توسط شرکت بین‌المللی تأمین مالی تجارت اسلامی (ITFC) وابسته به بانک توسعه اسلامی ارائه می‌شود.

شایان توجه است که این توافق، گام مهمی در جهت ارتقای روابط اقتصادی بین دو کشور به شمار می‌رود و به بنگلادش کمک می‌کند تا وابستگی خود به واردات نفت را کاهش دهد.

مدیر عملیات شرکت نفت بنگلادش، در این باره گفت: این تسهیلات به نفع اقتصاد بنگلادش خواهد بود و به ما کمک می‌کند تا از منابع ارزی خود به طور مؤثرتر استفاده کنیم. علاوه بر این، به ما در جهت انجام تعهداتمان در قبال تأمین‌کنندگان اصلی خود، یعنی آرامکوی سعودی و ادنوک امارات متحده عربی،

کمک می‌کند.

رئیس شرکت بین‌المللی تأمین مالی تجارت اسلامی، این توافق را نشان‌دهنده تعهد این شرکت به حمایت از کشورهای عضو در دستیابی به اهداف خود در جهت توسعه پایدار، از جمله دسترسی به انرژی پایدار و مقرون‌به‌صرفه دانست.

از سوی دیگر، دستیابی به این توافق، فرصتی برای گسترش همکاری بین بنگلادش و عربستان سعودی در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر ایجاد می‌کند؛ در همین راستا این توافق، بستر مناسبی را به‌منظور تقویت همکاری با غول‌های انرژی عربستان سعودی مانند شرکت انرژی آکوا برای تولید انرژی‌های تجدیدپذیر فراهم می‌آورد.

توافقات تجاری جدید افغانستان و پاکستان

اخیراً سرپرست وزارت صنعت و تجارت افغانستان، از توافقات جدید بازرگانی و اقتصادی با پاکستان خبر داد. این توافقات پس از نشست‌های دو روزه با هیئت پاکستانی در کابل حاصل شده است. صادرات زغال‌سنگ و پنبه، رفت‌وآمد آزادانه رانندگان، و حل چالش‌های تجاری و ترانزیتی از جمله موارد کلیدی این توافقات هستند.

سرپرست وزارت صنعت و تجارت افغانستان گفته است: "از این پس کامیون‌ها می‌توانند آزادانه در قلمرو دو کشور عبور کنند و تجارت ما با پاکستان افزایش خواهد یافت". علاوه بر این در پی این مذاکرات، موضوعات مربوط به ترانزیت که با چالش‌هایی روبرو بود، با توافق دو طرف حل شد.

کاردار سفارت پاکستان در کابل و سخنگوی وزارت خارجه این کشور، سفر هیئت پاکستان به کابل را در جهت بهبود روابط بازرگانی میان دو کشور سودمند ارزیابی کردند.

همچنین یکی از اعضای هیئت‌مدیره اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری افغانستان، با اشاره به ضرورت تسهیل تجارت بین دو کشور، گفت: "مسدود شدن گذرگاه‌های مشترک در سال گذشته تأثیرات منفی بر تجارت دو طرف داشت و به ضرر بازرگانان هر دو کشور بود". مسدود شدن بیش از چهارهزار کانتینر بازرگانان افغان در بندر کراچی در سال گذشته و همچنین چالش‌های دیگر در تجارت بین دو کشور، زبان‌های هنگفتی را به بازرگانان افغان وارد کرده بود.

توافقات جدید بین افغانستان و پاکستان گامی مثبت در جهت بهبود روابط بازرگانی و حل چالش‌های موجود است. انتظار می‌رود این توافقات به افزایش تجارت و رونق اقتصادی در هر دو کشور کمک کند.

کاهش علاقه‌مندی روس‌ها به خرید ملک در دبی

بر اساس گزارش‌های منتشرشده در رسانه‌های روسی، میزان رغبت روس‌ها به سرمایه‌گذاری در املاک و مستغلات دبی به دلیل افزایش قیمت ملک و سخت‌گیری بیشتر امارات در اجرای تحریم‌های آمریکا، کاهش یافته است.

بازار املاک دبی پس از همه‌گیری کرونا، شاهد یکی از سریع‌ترین رشدها در جهان بوده است. این رشد به دلیل اقدامات تسهیل‌کننده برای سرمایه‌گذاران و افزایش تقاضا رخ داد؛ در همین راستا، به‌ویژه روس‌ها پس از اعمال تحریم‌ها علیه روسیه در پی جنگ اوکراین که عملاً مانع از سرمایه‌گذاری آنها در کشورهای غربی شد، جزو خریداران برتر املاک و مستغلات در دبی به شمار می‌رفتند؛ اما بر اساس بررسی‌های انجام شده از بانکداران، مدیران و کارشناسان سرمایه‌گذاری، اخیراً تقاضای خرید املاک از سوی روس‌ها به دلیل افزایش اجاره‌بها و هزینه‌های زندگی ناشی از هجوم مهاجران به دبی، کاهش یافته است. اگرچه این امر به معنای خروج گسترده سرمایه روس‌ها از دبی نخواهد بود اما روند خرید املاک، رو به کاهش است.

اگرچه امارات متحده عربی از تحریم‌های غرب بر علیه روسیه تبعیت نمی‌کند؛ اما بانک‌های محلی به دلیل واکنش به تحریم‌های ثانویه ایالات متحده، افراد و شرکت‌های روس را تحت نظارت شدید قرار داده‌اند و امکان افتتاح حساب برای برخی از روس‌ها مسدود شده است؛ امری که منجر به محدود شدن تمایل روس‌ها به خرید یا حفظ سرمایه‌گذاری هنگفت در بخش مستغلات امارات شده و بر اساس گزارش‌ها، برخی از روس‌ها، حجم دارایی‌های خود در بخش املاک و مستغلات در دبی را که طی دو سال گذشته خریداری کرده بودند، کاهش داده و در مسکو یا سایر حوزه‌های جذاب و در دسترس مانند موریس سرمایه‌گذاری کرده‌اند. این اقدامات در پی صدور دستور اجرایی رئیس‌جمهور آمریکا، جو بایدن، در ماه دسامبر مبنی بر امکان اعمال تحریم‌های ثانویه علیه مؤسسات مالی خارجی مظنون به حمایت از روسیه انجام می‌پذیرد.

پژوهش‌های تازه

تجارت جهانی در مسیر گسست از الگوی تاریخی؟

آنکتاد اخیراً در گزارشی تحت عنوان "روندهای کلیدی تجارت جهانی در سال ۲۰۲۳" نکات و داده‌های مهمی را در مورد روندهای تجارت جهانی بیان کرده و از امکان تغییر در الگوهای سنتی تجارت جهانی سخن گفته است. توجه به این نکات می‌تواند در شناخت بهتر تجارت جهانی به فعالان اقتصادی کمک کند. مهمترین نکات گزارش عبارتند از:

۱. از زمان شروع همه‌گیری کووید-۱۹، تجارت جهانی روندی بسیار پرنوسان را طی کرده است. اختلالات اقتصادی و غیراقتصادی از سال ۲۰۲۰ تأثیرات قابل توجهی بر تجارت جهانی داشته‌اند. ویژگی بارز تجارت جهانی در چند سال اخیر نه تنها در روند بهبود سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲، بلکه در کندی اخیر تجارت، هرچند به میزان کمتر، تکه‌تکه شدن و ناهمگنی بیشتر عملکرد تجارت است.
۲. روند تجارت جهانی در چند سال اخیر با چند مرحله کلیدی قابل توصیف است:
 - کاهش شدید: نخست، کاهش تجارت جهانی در سال ۲۰۲۰ که شدیدترین کاهش از زمان بحران مالی جهانی ۲۰۰۸/۲۰۰۹ و حتی بدتر از کاهش ناشی از ناپایداری‌های اقتصادی سال ۲۰۱۵ بود.
 - بازگشت سریع: دوم، کاهش تجارت دوام چندانی نداشت، زیرا ارزش تجارت جهانی با توجه به بهبود قوی تقاضای جهانی و افزایش قیمت کالاها در سال ۲۰۲۱ به سرعت بهبود یافت.
 - رکوردشکنی: سوم، این بهبود در سال ۲۰۲۲ نیز ادامه یافت و ارزش تجارت جهانی به سطوح بی‌سابقه‌ای رسید.
 - کاهش تدریجی: چهارم، با افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی که باعث افزایش عدم اطمینان اقتصادی و تغییر الگوهای تجاری شد، روند بهبود در نیمه دوم سال ۲۰۲۲ شروع به کاهش کرد.
 - کاهش قابل توجه: در حال حاضر، از سال ۲۰۲۳، تجارت جهانی وارد مرحله جدیدی شده است که با کاهش قابل توجهی نسبت به رکورد ثبت شده در سال ۲۰۲۲ مشخص می‌شود
۳. علاوه بر این، خطرات اقتصادی مداوم، تنش‌های ژئوپلیتیکی، کاهش قیمت کالاها و پویایی‌های اقتصادی در حال تحول به احتمال زیاد در آینده نزدیک رشد تجارت را تضعیف می‌کنند.
۴. بر حسب ارزش، تجارت جهانی کالا و خدمات از رکود ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹، در سال ۲۰۲۱ به حدود ۲۸ تریلیون دلار رسید و در سال ۲۰۲۲ به حدود ۳۲ تریلیون دلار افزایش یافت. انتظار می‌رود ارزش تجارت بین‌الملل در سال ۲۰۲۳ با کاهش تقاضای جهانی، به ویژه تقاضا برای کالا، به طور متوسط به حدود ۳۱ تریلیون دلار آمریکا کاهش یابد. (هنوز آمارها قطعی نیست)
۵. خبر مثبت این است که حجم تجارت در سال‌های اخیر کمتر نوسان داشته و انتظار می‌رود با ثبات باقی بماند. تجارت خدمات نیز با رسیدن ارزش آن به حدود ۷ تریلیون دلار در سال ۲۰۲۲ و انتظار افزایش حدود ۵۰۰ میلیارد دلاری در سال ۲۰۲۳، انعطاف‌پذیری بیشتری نشان داده است. مشابه سال ۲۰۱۹، سال ۲۰۲۳ سالی بود که در آن، گسترش تولید ناخالص داخلی جهانی با رشد منفی تجارت

همراه شده است. انتظار می‌رود نسبت صادرات جهانی به تولید ناخالص جهانی از رکورد تاریخی ۳۰.۵ درصدی در سال ۲۰۲۲، حدود ۱.۵ واحد درصد کاهش یابد.

۶. کاهش تجارت در نیمه اول ۲۰۲۳ گستردگی جغرافیایی داشته و بسیاری از اقتصادها با رشد منفی صادرات مواجه شده‌اند. کشورهایی که صادرات آن‌ها عمدتاً انرژی و سوخت است، از جمله کشورهایی هستند که با کاهش بیشتری مواجه شده‌اند. با وجود این، بازارهای انرژی نیز تحت تأثیر عوامل ژئوپلیتیکی قرار گرفته‌اند و برخی از کشورهای صادرکننده انرژی شاهد افزایش صادرات خود بوده‌اند.

۷. کشورهایی که در نیمه اول سال ۲۰۲۳ صادرات آنها افزایش یافته است، شامل برزیل، مکزیک، ونزوئلا، اتحادیه اروپا، برخی کشورهای آفریقایی و اکثر کشورهای آسیای مرکزی هستند. با این حال، برای بسیاری از اقتصادهای با رشد صادرات مثبت، ارقام عمدتاً متوسط (کمتر از ۱۰ درصد) بود.

۸. کاهش اخیر تجارت بین‌الملل به صورت کلی هم برای کشورهای توسعه‌یافته و هم کشورهای در حال توسعه، با درجات مختلف رخ داده است. تجارت بین کشورهای توسعه‌یافته (شمال - شمال) نسبتاً کمتر از تجارت در سایر جهات کاهش یافته است. علاوه بر این، صادرات کشورهای توسعه‌یافته به کشورهای در حال توسعه (شمال - جنوب) نیز نسبت به تجارت ناشی از کشورهای در حال توسعه (جنوب - جنوب) عملکرد بهتری داشته است.

۹. عملکرد صادرات اقتصادهای در حال توسعه به هر دو دسته کشورهای در حال توسعه (جنوب - جنوب) و کشورهای توسعه‌یافته (جنوب - شمال) در نیمه اول سال ۲۰۲۳ پایین‌تر از حد متوسط بوده است. نکته مهم اینجاست که با در نظر نگرفتن سه اقتصاد بزرگ جهانی، این الگوها حتی منفی‌تر می‌شوند. این اعداد نشان می‌دهد که تقاضا برای کالاهای وارداتی در ایالات متحده و اتحادیه اروپا بالاتر از حد متوسط بوده است و چین همچنان نه تنها یک تامین‌کننده مهم برای کشورهای توسعه‌یافته است، بلکه منبع قابل توجهی برای تجارت جنوب-جنوب نیز به شمار می‌رود.

۱۰. به طور کلی، این روندها نشان می‌دهد که تجارت با محوریت سه اقتصاد بزرگ جهانی همچنان محرک اصلی روندهای تجارت جهانی است. برعکس، رشد پایین‌تر از حد متوسط تجارت سایر کشورهای توسعه‌یافته در نیمه اول ۲۰۲۳ را می‌توان با عملکرد ضعیف صادرات در برخی از اقتصادهای توسعه‌یافته در شرق آسیا و کاهش قیمت کالاها، توضیح داد. عملکرد نسبتاً بهتر تجارت اتحادیه اروپا و ایالات متحده نیز در آمار منطقه‌ای اروپا و آمریکای شمالی مشهود است. در حالی که همه

مناطق جغرافیایی در نیمه اول سال ۲۰۲۳ با رشد منفی صادرات مواجه شدند، کاهش کل تجارت در این دو منطقه کمتر بود. در میان سایر مناطق، کاهش تجارت در آسیای شرقی و سایر مناطق آسیا چشمگیرتر بود. از سوی دیگر، تجارت در آمریکای لاتین و کارائیب نسبتاً کمتر کاهش یافت.

۱۱. مهم‌تر اینکه، در حالی که هم رشد تجارت درون منطقه‌ای و هم فرامنطقه‌ای برای همه مناطق منفی بوده است، تغییرات آن‌ها کاملاً متنوع بوده است. تجارت درون منطقه‌ای برای مناطق اروپا، شرق آسیا و سایر مناطق آسیا، عملکردی به مراتب ضعیف‌تر از تجارت فرامنطقه‌ای آن داشته است. برعکس، کاهش تجارت درون منطقه‌ای برای آفریقا، آمریکای شمالی و مناطق آمریکای لاتین و کارائیب ناچیز بوده است. در این مناطق، کاهش تجارت تقریباً به طور انحصاری ناشی از کاهش تجارت با سایر مناطق جغرافیایی بوده است.

۱۲. تفاوت در روندهای تجاری همچنین در رابطه با تجارت در چارچوب موافقت‌نامه‌های تجارت منطقه‌ای (RTAs) مشاهده می‌شود. به‌طور کلی انتظار می‌رود تجارت درون RTAs نسبت به تجارت با سایر کشورها انعطاف‌پذیرتر باشد. یکی از دلایل این امر این است که چنین توافقنامه‌هایی مکانیسم‌هایی را ارائه می‌دهند که می‌توانند به ثبات اقتصادی، بهبود و تاب‌آوری کمک کنند. قابل ذکر است که این مورد برای تجارت در چارچوب توافقنامه مرکوسور صدق داشته است که در نیمه اول سال ۲۰۲۳ افزایش یافته است.

۱۳. عملکرد نسبتاً بهتر تجارت درون منطقه‌ای برای منطقه تجارت آزاد قاره آفریقا (AfCFTA)، توافقنامه ایالات متحده، مکزیک، کانادا (USMCA) و تجارت درون اتحادیه اروپا نیز مشهود است. عملکرد نسبتاً بهتر تجارت درون منطقه‌ای تا حدودی برای توافقنامه اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) و مشارکت جامع اقتصادی منطقه‌ای (RCEP) مشاهده شد. برعکس، تجارت درون منطقه‌ای در چارچوب موافقت‌نامه جامع و پیشرو برای مشارکت ترانس پاسیفیک (CPTPP) عملکرد نسبتاً ضعیف‌تری داشت.

۱۴. یک عنصر مهم در پویایی تجارت کنونی، تفاوت قابل توجه در نرخ رشد تجارت بین اقتصادهای مختلف است. قبل از سال ۲۰۲۰، رشد تجارت بین کشورها، به‌ویژه با در نظر گرفتن عملکرد تجارت بین کشورهای با درآمد بالا، یکنواخت‌تر بود. با این حال، از سال ۲۰۲۰ به بعد، عملکرد تجارت به طور قابل توجهی ناهمگون‌تر شده است.

۱۵. رهایی اقتصادی از همه‌گیری کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۱ نامنظم بود و شوک‌های اقتصادی و غیراقتصادی بعدی در سال ۲۰۲۲ با تفاوت‌های بسیار بیشتر در نرخ رشد تجارت در سراسر کشورها

همراه بود. در حالی که ناهمگونی در عملکرد تجارت به طور تاریخی در بین کشورهای با درآمد کم بسیار بالا بوده است، روندهای اخیر نشان‌دهنده افزایش قابل توجه در ناهمگونی عملکرد تجارت در بین کشورهای با درآمد متوسط و بالا است. تا اوایل سال ۲۰۲۳، این تفاوت‌ها برای اقتصادهای با درآمد بالا بالاتر از مقادیر تاریخی و برای کشورهای با درآمد متوسط بالاتر از میانگین باقی مانده است.

۱۶. در حالی که بخشی از این ناهمگونی ناشی از نوسانات قیمت کالاها است، اما این تنها دلیل نیست، زیرا عملکرد تجارت همچنین بین اقتصادهایی با صادرات به طور مشابه ساختاریافته، تنوع قابل توجهی را نشان می‌دهد. به طور کلی، با وجود برخی از همگرایی‌ها در نرخ رشد صادرات در سراسر کشورها تا پایان سال ۲۰۲۲، تفاوت‌ها در عملکرد تجارت همچنان به طور قابل توجهی بالاتر از دوره قبل از کووید-۱۹ باقی مانده است.

۱۷. با در نظر گرفتن همه عوامل، شواهد موجود نشان می‌دهد که روندهای تجاری کنونی همچنان با نوسانات بیشتر و ناهمگونی بیشتر نسبت به الگوهای تاریخی مشخص می‌شود. در حالی که هنوز زود است که به طور قطعی بگوییم آیا این نشان‌دهنده گسست قابل توجه از روندهای تجارت جهانی تثبیت شده است، به نظر می‌رسد که اختلالات کووید-۱۹ یک تغییر قابل توجه در تجارت جهانی را آغاز کرده است که اکنون توسط الگوهای سیستمی مرتبط با مسائل ژئوپلیتیکی و راهبردهای کاهش ریسک تقویت می‌شود. همگرایی این عوامل این احتمال را افزایش می‌دهد که الگوهای تجارت جهانی دستخوش تغییرات قابل توجهی شود و عصر جدیدی را با چالش‌ها و فرصت‌های متمایز برای اقتصادهای سراسر جهان به ارمغان آورد. نظارت دقیق بر این تحولات برای درک پیامدهای این پویایی‌های تجاری در حال تحول برای کشورهای در حال توسعه، حیاتی است.

گزارش مهم آنکتاد: ایده‌هایی برای توسعه اقتصاد دریا پایه ایران

آنکتاد اخیراً در گزارشی تحت عنوان "اقیانوسی از فرصت‌ها: پتانسیل جلبک دریایی برای پیشبرد ابعاد غذایی، محیط زیستی و جنسیتی توسعه پایدار" به بررسی فرصت‌های این صنعت نوپا پرداخته است. از آنجاکه اقتصاد دریا پایه یا دریا محور در سال‌های اخیر به یکی از اهداف کلیدی توسعه اقتصادی ایران بدل شده است، این گزارش برای سیاست‌گذاران ایرانی و نیز فعالان بخش خصوصی در این حوزه نکات مهمی در بر دارد. نکات کلیدی گزارش در ادامه می‌آید:

۱. این مطالعه با هدف ارتقای شناخت از بخش جلبک دریایی به عنوان حوزه‌ای دارای پتانسیل

سه‌وجهی برای رشد اقتصادی، پایداری محیط‌زیست و توانمندسازی اقتصادی زنان انجام شده است. این مطالعه بر اساس نتایج چهارمین مجمع اقیانوس سازمان ملل متحد (UNOF)، بررسی تجارت و محیط‌زیست (TER) ۲۰۲۳ و مصاحبه با کارشناسان انجام شده و وابستگی‌های متقابل بخش جلبک دریایی (تولید، بازار، تجارت) را با غذا و تغذیه، اهداف محیط زیستی و اقلیمی ارائه می‌دهد. این مطالعه با نگاهی جنسیتی، به مشارکت زنان در سراسر زنجیره ارزش جلبک دریایی توجه ویژه‌ای دارد.

۲. سه بحران زیست‌محیطی شامل تغییر اقلیم، کاهش تنوع زیستی و آلودگی گسترده، در حال تضعیف اکوسیستم‌های دریایی و خشکی که از تمام حیات روی کره زمین پشتیبانی می‌کنند هستند. تأثیرات این بحران‌های سه‌گانه، رفاه انسان و حیات سایر موجودات از جمله رشد بالقوه جلبک دریایی، محصولی از اقتصاد پایدار اقیانوس را به خطر می‌اندازد.

۳. محبوبیت روزافزون جلبک دریایی، پتانسیل افزایش درآمد اقتصادی، امنیت غذایی، حفظ تنوع زیستی دریایی و توانمندسازی زنان را در طول زنجیره‌های ارزش نشان می‌دهد. پرورش و فراوری جلبک دریایی نشان می‌دهد که چگونه توسعه، آب‌وهوا و طبیعت می‌توانند با هم کار کنند تا ارزش‌هایی را ایجاد کنند که جوامع ساحلی، از جمله زنان و مردم بومی را رفاه بخشد و توانمند سازد.

۴. جلبک دریایی کاربردهای متعددی از جمله برای غذا، مواد غذایی مغذی، لوازم آرایشی، داروها، غذای حیوانات آبزی یا دام، کود زیستی، منسوجات و سوخت‌های زیستی دارد. همچنین می‌توان از آن برای تولید زیست‌توده کاملاً قابل تجزیه زیستی و کمپوست‌پذیر به‌عنوان جایگزین غیر پلاستیکی و جایگزین پلاستیک استفاده کرد.

۵. بازار جهانی جلبک دریایی در دو دهه گذشته بیش از سه برابر شده است، از ۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۰ به ۱۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ رسیده است.

۶. صنعت جلبک دریایی از نظر تولید تحت سلطه آسیا است. در سایر مناطق، جمهوری متحد تانزانیا، شیلی و فدراسیون روسیه به ترتیب بازیگران کلیدی منطقه‌ای این صنعت در آفریقا، آمریکا و قاره اوراسیا هستند.

۷. با وجود اینکه آسیا یک وارد کننده عمده جلبک دریایی به شمار می‌رود، ده کشور واردکننده برتر خارج از منطقه قرار دارند که فرصت‌های بازار جالبی را نشان می‌دهد.

۸. در سال ۲۰۲۱، صادرات جهانی جلبک دریایی تقریباً ۹۴۳ میلیون دلار و واردات آن ۱.۲ میلیارد دلار ارزش گذاری شده است. با این حال، تجارت بین المللی جلبک دریایی و فرآورده های جانبی آن تنها ۱۴ درصد از کل ارزش بازار را تشکیل می دهد، امری که نشان می دهد تجارت همچنان به طور عمده یک بازار تولید و مصرف ملی است.
۹. صنعت جلبک دریایی با رشد سریع در سراسر مناطق، با تولید بسیار متمرکز بر چندگونه، فرصتهایی را برای رشد بیشتر ارائه می دهد. پرورش جلبک دریایی که اغلب به دانش بومی و سنتی برای کشت این نوع گیاهان آبی همه کاره متکی است منبع مهمی برای معیشت زنان و خانواده های آنها است. علی رغم پتانسیل عظیم آن برای بهبود غذا و تغذیه و تنوع اقتصادی، جلبک دریایی در مباحث مربوط به سیستم های غذایی مورد کم توجهی قرار گرفته است.
۱۰. زنان در حال حاضر در برخی از کشورها مانند جمهوری متحد تانزانیا بیش از نیمی از کار تولید و فرآوری را در این بخش بر عهده دارند. با این حال، مطالعات موردی بررسی شده در این مقاله نشان می دهد که زنان در این بخش در مناطق غیررسمی زنجیره تأمین تمایل به حضور بیش از حد در نقش های کم مهارت و کم درآمد دارند.
۱۱. زنان پرورش دهنده جلبک دریایی با مسائل ایمنی، بهداشتی و سلامتی مشابهی روبرو هستند که بر مشارکت آنها در سایر صنایع مانند کشاورزی و نساجی تأثیر می گذارد. دسترسی محدود به اینترنت، اطلاعات مربوط به استانداردهای محصول، دارایی های کلیدی و نهاده ها (مانند حق تصرف، امکانات بهداشتی مناسب و فناوری ها)، هنجارهای اجتماعی و فقدان تأمین مالی، مانع از توانایی زنان برای مذاکره در مورد قیمت ها و شرایط بهتر در سراسر زنجیره ارزش جلبک دریایی می شود.
۱۲. مدیریت و تصمیم گیری در این صنعت اغلب تحت سلطه مردان است. متأسفانه، داده های تفکیک شده باکیفیت بر اساس جنسیت وجود ندارد و این امر مانع از توسعه سیاست های مبتنی بر جنسیت برای این بخش می شود.
۱۳. با این حال بخش جلبک دریایی، فرصت های امیدوارکننده ای را برای مشارکت زنان در کسب و کار و درآمد ایجاد می کند. این مطالعه نشان می دهد که زنان می توانند از سیستم های آبی پروری چندمنظوره یکپارچه (IMTA) برای بهبود کیفیت تولید و متنوع سازی درآمد خود استفاده کنند. همچنین، کم کردن شکاف دیجیتالی و اطمینان از دسترسی به فناوری، دانش فنی و مالی مرتبط می تواند فرصت های تجاری زنان را تقویت کند.

۱۴. بخش پایانی این مطالعه ملاحظات عملیاتی خاصی را برای دولت‌ها، کسب‌وکارها، جامعه مدنی، دانشگاه‌ها و سازمان ملل متحد شناسایی می‌کند. دولت‌ها و تنظیم‌کنندگان تشویق می‌شوند تا مقررات و سیاست‌هایی را که از دسترسی زنان کارآفرین به بخش جلبک دریایی حمایت می‌کند، از جمله برنامه‌ریزی فضای دریایی، مجوزها و طرح‌های مالیاتی بازنگری کنند.
۱۵. برای تقویت تاب‌آوری زنان در برابر تغییرات اقلیمی در بخش جلبک دریایی، مطالعه حاضر به دولت‌ها پیشنهاد می‌کند تا ابتکارات IMTA را برای زنان ترویج کنند و بخش جلبک دریایی را در برنامه‌ریزی توسعه ملی بگنجانند. این اقدامات شامل اجرای معاهده تنوع زیستی فراتر از حوزه قضایی ملی، سهم‌های تعیین شده ملی (NDCs) و برنامه‌های ملی (NAPs) Anpassung (NAPs) توسط کشورها می‌شود.
۱۶. این مطالعه همچنین خواستار ترویج و تنظیم اشکال خاصی از بهره‌برداری پایدار در مناطق حفاظت‌شده دریایی برای دربرگرفتن جنگل‌های جلبکی و علف‌های دریایی با ارزیابی تأثیر بر جوامع ساحلی و به حاشیه رانده شده است.
۱۷. پذیرش دستورالعمل‌های مرتبط با پایداری، ایمنی و مسئولیت اجتماعی مانند اصول و معیارهای تجارت زیستی آنکتاد و پیش‌نویس راهنمای مسئولیت اجتماعی فائو برای بخش‌های شیلات و آبی‌پروری، گام‌های مهمی برای دستیابی به شمولیت زیست‌محیطی و اجتماعی تلقی می‌شوند. کسب‌وکارها می‌توانند با ترویج مکانیسم‌هایی مانند دسترسی به بیمه، تأمین مالی و پشتیبانی فنی در طول زنجیره ارزش، ادغام زنان را در اقتصاد رسمی تسهیل کنند.
۱۸. کسب و کارها همچنین می‌توانند از تحقیق و توسعه هدفمند بر روی گونه‌های مختلف جلبک دریایی حمایت کنند تا ارزیابی شود که آیا می‌توان از آنها به عنوان افزودنی خوراک دام برای کاهش انتشار گاز متان توسط دام استفاده کرد.
۱۹. دانشگاه‌ها و پژوهشگران نیز می‌توانند با توسعه گونه‌های جدید جلبک دریایی مقاوم‌تر در برابر تغییرات اقلیمی، بهبود روش‌های کشت، بررسی کاربردهای جدید برای محصولات جلبکی و انجام تحقیقات در مورد تأثیرات زیست‌محیطی، در این زمینه مشارکت کنند.
۲۰. جامعه مدنی می‌تواند در هماهنگ‌سازی استانداردهای جهانی تولید، کیفیت و ایمنی برای مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان جلبک دریایی و همچنین معرفی سیستم‌های ارزیابی ریسک مناسب، اطلاع‌رسانی و حمایت کند. در نهایت، یک گروه ویژه بین‌سازمانی جلبک دریایی و جنسیت در

سازمان ملل متحد نیز می‌تواند برای تسهیل اجرای این تلاش‌ها با پشتیبانی دبیرخانه ایجاد شود.

۲۱. به‌طور کلی، این ملاحظات رویکردی مبتنی بر تغییر شیوه‌های موجود را ارائه می‌دهند که شامل همه ذی‌نفعان است. با افزایش آگاهی علمی و تجاری از پتانسیل جلبک دریایی و ایجاد یک چارچوب نظارتی مناسب که رهبران زن در پرورش جلبک دریایی را نیز در بر می‌گیرد، این بخش می‌تواند همزمان برای مردم و کره زمین مفید باشد.

زمان تصمیم‌های دشوار: پاکستان در یک نقطه عطف سرنوشت‌ساز قرار دارد

بانک جهانی در گزارشی که اخیراً منتشر کرده، وضعیت اقتصاد پاکستان را ناپایدار برشمرده و این کشور را در نقطه عطف تاریخی دانسته است، نقطه‌ای که اتخاذ تصمیمات دشوار برای نجات اقتصاد این کشور را ضروری می‌سازد. نکات کلیدی گزارش در ادامه می‌آید:

۱. اگرچه در سال‌های اخیر نمونه‌های مهمی از پیشرفت پاکستان در زمینه اصلاحات وجود داشته است، اما سیاست‌های اقتصادی طی سال‌ها و دهه‌های گذشته تأثیرات منفی کلی بر پایداری، بهره‌وری و سرمایه‌گذاری داشته است.

۲. با عقب افتادن پاکستان از کشورهای هم‌رده، پیشرفت در کاهش فقر متوقف شده است. نتایج توسعه انسانی همچنان وخیم باقی‌مانده است، درحالی‌که منافع حاصل از رشد اقتصادی به طور نامتناسب به گروهی نخبه تعلق گرفته است.

۳. در میانه ادامه رشد سریع جمعیت و جوان شدن جمعیت، تعداد فزاینده‌ای از جوانان پاکستانی از کمبود فرصت‌ها، به‌ویژه برای زنان جوان، سرخورده‌اند. پاکستان یکی از کشورهای بی‌بیشترین تأثیر را از تغییرات آب‌وهوایی پذیرفته است و رویدادهای اخیر، از جمله سیل سال ۲۰۲۲، نیاز فوری به سرمایه‌گذاری در تاب‌آوری در برابر تغییرات آب‌وهوایی را برجسته کرده است.

۴. اقتصاد این کشور اکنون دوباره با یک برنامه کوتاه‌مدت صندوق بین‌المللی پول سرپا ننگه داشته شده است، تورم در بالاترین سطح خود قرار دارد، ارزش روپیه به‌شدت کاهش یافته است، درحالی‌که ذخایر ارز خارجی در سطحی نامطلوب باقی‌مانده است. اقدامات اخیر سیاستی (از جمله احیای انعطاف‌پذیری نرخ ارز، اصلاحات یارانه‌ای و حرکت به سمت محدودیت‌های مالی) از ثبات اقتصادی حمایت کرده‌اند، اما عوامل زمینه‌ای شکنندگی اقتصادی پاکستان همچنان باید مورد توجه قرار گیرد.

۵. کشورهایی مانند اندونزی، هند و ویتنام از فرصت‌های ایجاد شده توسط بحران برای انجام اصلاحات اقتصادی عمیق استفاده کرده‌اند که منجر به جهش‌های مرحله‌ای در رشد و بهبود قابل توجه و پایدار در سطح زندگی شده است. اکنون زمان آن فرارسیده است که پاکستان تصمیم بگیرد آیا الگوهای گذشته را حفظ کند یا با جسارت به سمت رشد قوی، پایدار و فراگیر حرکت کند.

۶. این گزارش، تغییرات کلیدی سیاستی موردنیاز برای عبور از وضعیت تعادل ناپایدار فعلی به سمت توسعه اقتصادی پایدار و فراگیر و کاهش فقر را ارائه می‌کند. در این قالب، پاکستان باید:

- از ارائه خدمات و سیستم‌های حمایتی اجتماعی کم بودجه، ناکارآمد و پراکنده به سمت ارائه خدمات هماهنگ، کارآمد و تأمین‌شده مالی مناسب، باهدف قراردادن آسیب‌پذیرترین افراد، حرکت کند.

- از هزینه‌های گزاف و غیرضروری که با سطوح بالای بدهی و یک نظام مالیاتی محدود، مخرب و ناعادلانه تأمین می‌شود، به سمت اولویت‌دادن به سرمایه‌گذاری‌های دولتی که از رشد و توسعه حمایت می‌کنند و توسط یک نظام مالیاتی گسترده، کارآمد و عادلانه تأمین مالی شده‌اند، حرکت کند.

- از اقتصادی حمایت‌گرا، راکد و غیرمولد با حضور گسترده دولت به سمت اقتصادی پویا و باز که توسط سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و صادرات هدایت می‌شود، حرکت کند.

- از سیاست‌های بخش کشاورزی که کشاورزان را در سیستم کشاورزی کم‌ارزش و کم‌بازده محصور نگه می‌دارد، به سمت سیستم کشاورزی پربازده، هدایت‌شده توسط بازار و مقاوم در برابر تأثیرات تغییرات آب‌وهوایی، حرکت کند.

- از سیاست‌های بخش انرژی که منجر به هزینه‌های بالای انرژی، آسیب‌های زیست‌محیطی و انباشت غیرقابل تحمل بدهی می‌شود، به سمت تولید و توزیع کارآمد، پایدار و مقاوم، مبتنی بر سیگنال‌های قیمت دقیق و مشارکت تقویت‌شده بخش خصوصی، حرکت کند.

- از بخش دولتی ناکارآمد، اغلب بی‌تأثیر و آسیب‌پذیر در برابر نفوذ ذی‌نفعان، به سمت دولتی پاسخگو، کارآمد و شفاف حرکت کند.